

This text was taken from Haridas Shastri's edition of Sādhana-dīpikā. I have never seen this work published anywhere separately. It has been quoted several times by Baladeva Vidyabhushan. I cannot say whether this is the entire text or not. A pretty strange text on the whole. (Jagat)

atha puruṣa-bodhinī śrutih

prathamah prapāthakah

om̐ atha suṣuptau rāmaḥ subodham ādhāya iva kim me devi kvāsau
kṛṣṇaḥ, yo'yaṁ mama bhrāteti | tasya kānti-cchāye brūhīti |

sā vaiṣṇavy uvāca—rāma ! śṛṇu | bhūr bhuvaḥ svar mahaḥ janas tapaḥ
satyam atalaṁ vitalaṁ sutalaṁ rasātalaṁ talātalaṁ mahātalaṁ pātālam
eva pañcāsat-koṭi-yojana-bahulaṁ svarṇāṇḍam brahmāṇḍam iti |
ananta-koṭi-brahmāṇḍānām upari kāraṇa-jalopari mahā-viṣṇor nitya-
sthalam̐ vaikuṅtham |

sa pṛcchati—katham̐ śūnya-maṇḍale nirāmbanam |

sāpy uktā—padmāsanāsīnaḥ kṛṣṇa-dhyāna-parāyaṇaḥ śeṣa-devo'sti |
tasyānanta-roma-kūpeṣu ananta-koṭi-brahmāṇḍāni ananta-koṭi-kāraṇa-
jalāni | tasya mastakopari sahasrāśramitā phaṇāni | phaṇopari rudra-
lokaṁ śiva-vaikuṅtham̐ iti daśa-koṭi-yojana-vistīrṇam̐ rudra-lokam̐ | tad
upari viṣṇulokaṁ, sapta-koṭi-yojana-vistīrṇam̐ viṣṇu-lokam̐ | trad-upari
sudarśana-cakraṁ tri-koṭi-yojana-vistīrṇam̐, tad-upari gokulākhyam̐
mathurā-maṇḍalam̐ sudhā-maya-samudreṇāveṣṭitam̐ iti |

tatrāṣṭa-dala-keśara-madhye maṇimaya-saptāvaraṇakam̐ kim rūpaṁ
sthānam̐, kim padmaṁ kim yantraḥ kim sevakāḥ kim āvaraṇāḥ ity ukte
sāpy uktā—gokulākhye mathurā-maṇḍale vṛndāvana-madhye sahasra-
dala-padma-madhye kalpa-taror mūle aṣṭa-dala-keśare govindo'pi
śyāmaḥ pītāmbaro dvibhujo mayūra-piccha-śiro veṇu-vetra-hasto
nirguṇaḥ saguṇo nirākāraḥ sākāro nirīhaḥ saceṣṭo virājate iti |

dve pārśve candrāvalī rādhā ceti yasyāmsena lakṣmī-durgādikā śaktir iti
paścime sammukhe lalitā, vāyavye śyāmalā, uttare śrīmati, aiśanyām
haripriyā, pūrve viśākhā, cāgnau śraddhā, yāmyām padmā nairṛtyām
bhadrā | ṣoḍaśa-dalāgre candrāvalī, tad-vāme citrarekhā, tat-pārśve śrī-
śaśirekhā, tat-pārśve kṛṣṇapriyā, tat-pārśve kṛṣṇa-vallabhā, tat-pārśve
candrāvātī, tat-pārśve manoharā, tat-pārśve yogānandā, tat-pārśve
parānandā, tat-pārśve premānandā citra-karā, tat-pārśve madana-
sundarī nandā, tat-pārśve satyānandā, tat-pārśve candrā, tat-pārśve
kiśorīvallabhā, karuṇā, kuśalā evaṁ vividhā gopyaḥ kṛṣṇa-sevām
kurvantīti veda-vacanaṁ bhavātīti veda-vacanaṁ bhavati |

mānasa-pūjayā japena dhyānena kīrtanena stuti-mānasena sarveṇa
nitya-sthalaṁ prāpnoti nānyeneti nānyeneti |

ity atharvaṇīya-puruṣa-bodhinyām prathamāḥ prapāṭhakaḥ ||

||1||

dvitīyaḥ prapāṭhakaḥ

sāpy uktā—tasya bāhye śata-dala-patreṣu yoga-pīṭheṣu rāma-
krīdānuraktā gopyas tiṣṭhanti | *** | etac caturdvāraṁ lakṣa-sūrya-
samujjvalam | tatra samākīrṇaḥ | tatra prathamāvaraṇe paścime
sammukhe svarṇa-maṇḍape gopa-kanyā | dvitīye śrīdāmādiḥ | tṛtīye
kiṅkiṇy-ādiḥ | caturthe lavaṅgādiḥ | pañcame kalpataror mūle uṣā-
sahito'niruddho'pi | ṣaṣṭhe devāḥ | saptame rakta-varṇo viṣṇur iti
dvārapālam | etad bāhye rādhā-kuṇḍam | tatra snātvā rādhāṅgam
bhavati, īśvarasya darśana-yogyam bhavati | tatra snātvā nārada
īśvarasya nitya-sthala-samīpa-yogyo bhavati | rādhā-kṛṣṇayor ekāsane
eka-buddhir ekaṁ mana ekaṁ jñānam eka ātmā eka-padmaikākṛtir
ekaṁ brahmatayāsanam hema-muralīm vādayan hema-svarūpām
anurāga-samvalitām kalpa-taror mūle surabhi-vidyām arakṣita-
vimalāśrur iva paramā siddhā sāttvikā śuddhā sāttvikī guṇātīta-sneha-
bhāva-rahitā | ataeva dvayor na bhedaḥ kāla-māyā-guṇātītam syāt |

tad eva spaṣṭayati atheti | athānantaram maṅgale vā | atra śrī-vṛndāvana-
madhye ṛg-yajuḥ-sāma-svarūpaṁ rūpātmako ma-kāraḥ | yajur-ātmaka

u-kāraḥ | śrī-rāma-rasātmako'pi a-kāraḥ | śrī-kṛṣṇo'rdhamātrātmako'pi
yaśodā iva bidnuḥ para-brahma-saccidānanda-rādhā-kṛṣṇayoḥ
paraspara-sukhābhilāṣa-rasāsvādana iva tat saccidānandāmṛtaṁ
kathyate | etal-lakṣaṇaṁ yat praṇavaṁ brahma-viṣṇuṁ śivātmakaṁ
svecchākhyā-jñāna-śakti-niṣṭhaṁ kāyika-vācika-mānasika-bhāvaṁ
sattva-rajas-tamaḥ-svarūpaṁ satya-tretā-dvāparānugītaṁ turīyaṁ
gokula-mathurā-dvārakāṇāṁ turīyaṁ eva tad divyaṁ vṛndāvanam iti
puraivoktaṁ sarva-sampradāyānugataṁ trayam |

ity atharvaṇīya-puruṣa-bodhinyāṁ dvitīyaḥ prapāṭhakaḥ ||
||2||

trītiyaḥ prapāṭhakaḥ

athānantaram—

bhadra-śrī-loha-bhāṇḍīra-mahā-tāla-khadirakāḥ |
bahulā-kumudā-kāmyaṁ madhu-vṛndāvanāni ca ||

dvādaśa-vanāni | kālindyāḥ paścime sapta-vanāni pūrve pañca-vanāni |
uttare tu guhyam astīti | mahā-vanaṁ gokulākhyāṁ mathurā
madhuvanam iti | khadiravanaṁ bhāṇḍīravanaṁ nandīśvara-vanaṁ
nandanānanda-khaṇḍeva vanaṁ palāśāsoka-vanaṁ ketadruma-
bhadravana-śeṣa-śāyi-kṛīḍā-vana utsava-vanāny eteṣu caturaś
caturviṁśa vanāni nānā-līlayā nitya-sthalāni kṛṣṇaḥ kṛīḍati |

tasya vasanta-ṛtu-sevitaṁ nandādy-upavana-yuktam | tatra duḥkham
nāsti, sukham nāsti, jarā nāsti, maraṇam nāsti, krodham nāsti | tatra
purnānanda-mayaḥ śrī-kaiśoraḥ kṛṣṇaḥ śikhaṇḍa-dala-lambita-
triyugma-guñjāvataṁsa-maṇimaya-kirīṭī-śiro gorocanā-tilakaḥ karṇayor
makara-kunḍale vanya-sragvī mālatī-dāma-bhūṣita-śarīraḥ kare
kaṅkaṇaḥ keyūram kaṭyāṁ kiṅkiṇī-pītāmbara-dharo gambhīra-nābhi-
kamalaḥ suvṛtta-nāsā-yugalo dhvaja-vajrādi-cihnita-pāda-padmas tad-
amśāmsena koṭi-mahā-viṣṇur iti | evam-rūpaṁ kṛṣṇa-candraṁ cintayen
nityaśaḥ sudhīr iti |

tasya ādyā prakṛtiḥ rādhikā nityā nirguṇā sarvāṅkāra-śobhitā prasannā
aneka-lāvaṇya-sundarī | evaṁ bhūtasya siddhi-mahimnā sukha-sindhur
aśnotpanna iti mānasa-pūjayā japena dhyānena kīrtanena stuti-
mānasena sarveṇa nitya-sthalaṁ prāpnotīti nānyeneti nānyeneti veda-
vacanaṁ bhavatīti veda-vacanaṁ bhavatīti veda-vacanaṁ bhavatīti |

ity atharvaṇīya-puruṣa-bodhinyāṁ tṛtīyaḥ prapāṭhakaḥ ||
||3||

caturthaḥ prapāṭhakaḥ

atha puruṣottamasyāniśaṁ turīyaṁ sāksād brahma | yatra parama-
samnyāsa-svarūpaḥ kṛṣṇa-nyagrodhaḥ kalpa-pādapaḥ | yatra lakṣmīr
jāmbavatī-rādhikā-vimalā-candrāvalī-sarasvatī-lalitādibhir iti sāksād
brahma-svarūpo jagannāthaḥ | ahaṁ subhadraśeṣāṁśo jyotīrūpaḥ
sudarśano bhaktaś ca | evaṁ brahma pañcadhā vibhūtir yatra mathurā-
gokula-dvārakā-vaikuṅṭha-purī-śvetadvīpa-purī-rāmapurī | etāḥ devatās
tiṣṭhanti | yatra surasā-pātāla-gaṅgā-śveta-gaṅgā-rohiṇī-kuṇḍam amṛta-
kuṇḍam ity ādi nānāpurī | yatrānnaṁ siddhānnaṁ brahma-sparśād
doṣa-rahitaṁ sūdrādi-saṁskārāpekṣā-rahitaṁ | yatra śrī-jagannāthasya
yogyam ity arthaḥ | anya-varṇodīrita-nānābhyāsi sīdati mantraḥ |
annapāt te'nasya iti mantraḥ | annādyāya vyūhadhvaṁ somo rājāya
magaman sa me sukhaṁ pramāyaṁ tejasā ca balena ca ity anena
mantraḥ | viśva-karmaṇe svāhā iti mantreśāyojyo raso'mṛtaṁ brahme
bhūr bhuvaḥ svar om | pṛthvī te pātrandho'pidhānaṁ brāhmaṇasya
mukhe amitāṁ amṛtaṁ juhomi svāhā | ity anena mantreṇa anna-
brahmeti śrutir iti vaikalpaṁ muktir ucyate |

yatrānnaṁ brahma paramaṁ pavitraṁ śānto rasaḥ kaivalyaṁ muktiḥ
siddhā bhūr buddhir hi tattvam ity ādi | yatra bhārgavī yamunā
samudram amṛta-mayaṁ vāso vṛndāvanāni nīla-parvato govardhanaṁ |
siṁhāsanam yoga-pīṭha-prāsāda-maṇi-maṇḍapaṁ vimalādi-ṣoḍaśa-
caṇḍikā gopī | yatra samudra-tīre niraṁśakā māghano'ṣṭedaṁ | yatra
nṛsiṁhādayo devatā āvaraṇāni | yatra na jarā na mṛtyur na kālo na
bhaṅgo na yamo na vivādo na hiṁsā na bhrāntir na svapna evaṁ līlā-

kāma-bharā svavinodārtham bhaktāḥ sotkaṅṭhitāḥ | asyām krīḍati
kr̥ṣṇaḥ |

eko devo nitya-lilānurakto
bhakta-vyāpī bhakta-hṛdayāntarātmā |
karmādhyakṣaḥ sarva-bhūtādi-vāsaḥ
sākṣī cetāḥ kevalo nirguṇaś ca ||

mānasa-pūjayā japena dhyānena kīrtanena stuti-mānasena sarveṇa
nitya-sthalaṁ prāpnotīti nānyeneti nānyeneti veda-vacanaṁ bhavatīti
veda-vacanaṁ bhavatīti veda-vacanaṁ bhavatīti |

ity atharvaṇīya-puruṣa-bodhinyām caturthaḥ prapāṭhakaḥ ||
||4||